

Pelkosenniemen elinkeinostrategia 2019-2023

Pelkosenniemen elinkeinostrategian sisältö

Aihealue	Sivu
Johdanto	3
Elinkeinostrategian visio ja menestystekijät	4
Elinkeinostrategian toimintatavat	7
Elinkeinostrategian toteutus	8
Pelkosenniemen kunnan PESTE-analyysi	10
Arktinen luonto-osaaminen	13
Yritysten tuloksellinen toimintaympäristö	17
Elinkeinostrategian seuranta	22

Johdanto

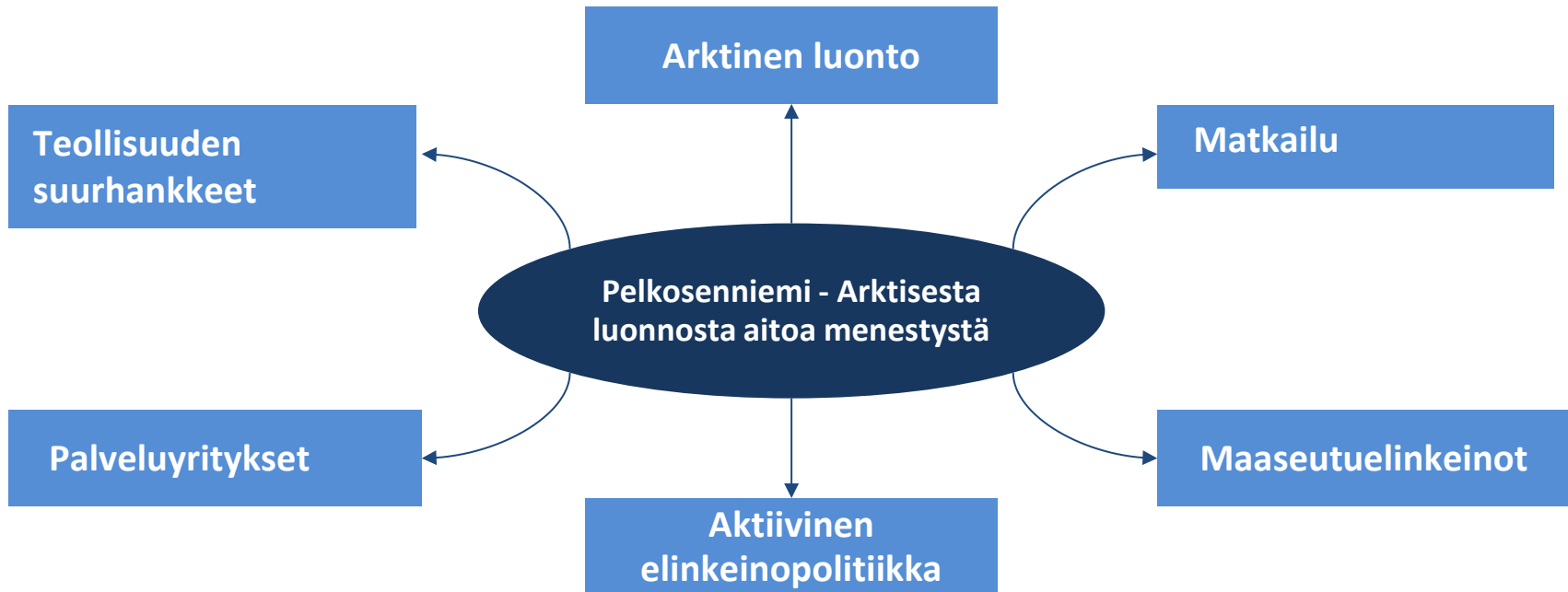
Pelkosenniemen kunnan voimassa olevaa vanhentuvaa elinkeinostrategia laadittiin kevään ja syksyn 2014 aikana tiiviissä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Elinkeinostrategia on voimassa vuoteen 2019 saakka.

Nyt käsissä on päivitetty elinkeinostartegia, joka kantaa vuodet 2019-2022. Elinkeinostrategian päivitystä on tehty läheisessä vuorovaikutuksessa yritysten kanssa. Strategian päivittämiseen pidettiin kolme työpajaa, joissa oli yhteensä 21 yritystä. Tätä voi pitää hyvänä määränä kun kunnassa on n.100 yritystä.

Uudessa elinkeinostrategiassa lähtökohtana on viedä strategia lähemmäksi käytäntöä ja saada jo tässä vaiheessa yritysten tarpeita vietyä toimenpidesuunnitelmaan. Elämme muuttuvassa maailmassa, jossa muutosten tahti tuntuu vain kiihtyvän. Meidän on kuitenkin hyvä peilata mennyttä kun suunnittelemme tulevaa. Meillä on kunnassa moni asia hyvin ja vahvuuksia, joiden varaan on hyvä rakentaa. Matkailuala on kuntamme suurin työllistäjä ja sen kasvu on viime vuosina ollut Lapin nopeinta kun mitataan yöpyjien määrän kasvua. Matkailutulon kasvu on yksi asia, joka ruokkii koko kuntaa. Matkailu on kasvanut tasaisesti viimeiset 10 vuotta ja sen kasvun ennustetaan kasvavan voimakkaasti myös jatkossa. Tässä on yksi toimiala, johon kunnan on hyvä investoida ja saada lisää elinvoimaa kuntaan uusien työpaikkojen ja kuntalaisten muodossa.

Tärkeää on myös paikallisten ja alueellisten arvoketjujen rakentaminen sekä alkutuotannon toiminta edellytysten vahvistaminen. Lähiruoka ja sen tuottaminen on suuri mahdollisuus myös Pelkosenniemen kunnassa. Yhdessä tekeminen on kaiken perusta ja verkostomainen yhteistyö luo vahvan pohjan liiketoimintojen kehittämiseen, jolla voidaan vastata muuttuvan maailman haasteisiin - niin meillä kuin muualla.

Elinkeinostrategian visio ja menestystekijät

Pelkosenniemen elinkeinostrategian visiossa korostuvat alueen luontaiset vahvuudet, monipuoliset elinkeinot ja aktiivinen yhdessä tekeminen sekä menestymisen avain, arktisen luonto-osaamisen hyödyntäminen yhdistettynä aitoihin paikallisiin ihmisiin.

Pelkosenniemen menestystekijöiksi on tunnistettu arktinen luonto-osaaminen, matkailu, monipuoliset elinkeinot, maaseutuelinkeinot ja luonto. Elinkeinostrategian menestystekijä on paikkakunnan olemassa olevia vahvuuksia, jonka päälle yritykset rakentavat liiketoimintaansa. Kunnat kehittäessään toimintaympäristöä huomioivat nämä luontaiset vahvuudet sekä lähialueen tulevat suurhankkeet. Luonnontuotteissa on alueella paljon potentiaalia jolle olisi kysyntää paikalliselta tasolta kansainvälisille markkinoille saakka.

Visio konkretisoituu menestystekijöiden kautta strategisiin painopisteisiin, tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

Elinkeinostrategian visio ja menestystekijät

Aktiivinen elinkeinopolitiikka

Aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja yritystoiminnan huomioivalla päätöksenteolla Pelkosenniemen kunta on myötävaikuttamassa kilpailukykyisen yritysten toimintaympäristön kehittymisessä. Kunta toimii myös yritysten aktiivisena kumppanina käynnistäen ja osallistuen kehittämishankkeisiin, jotka luovat ja parantavat yritystoiminnan edellytyksiä.

Matkailu

Kunnan elinkeinotoiminnan tulot perustuvat vahvasti matkailuun. Matkailu on menestystekijä, jonka vaikutukset säteilevät niin yrityksiin, kuntaan kuin yksittäiseen kuntalaiseen. Matkailu on Lapissa voimakkaimmassa kasvussa oleva toimiala, joka on nykyään Lapin merkittävin vientiala teollisuuden ohessa. Pelkosenniemen yrityksistä valtaosa toimii matkailun toimialalla tai sen tukitoiminnoissa. Ympärivuotisen kestävän matkailun kehittäminen on tulevaisuudessa koko Lapin yhteinen asia, johon tullaan resursseja keskittämään. Tämä tulee tehdä myös Pelkosenniemellä.

Palvelu yritykset

Monipuolinen palvelu yritystoiminta luo hyvän tuen niin matkailun kuin tuotannollisen yritystoiminnan kehittymiselle. Palvelu yritykset kattavat laaja-alaisesti kuluttajille ja yrityksille suunnatut palvelut. Palvelu yritykset tuottavat monipuolisia palveluitaan koko kunnan alueella ja osittain myös naapurikuntiin.

Elinkeinostrategian visio ja menestystekijät

Maaseutuelinkeino

Maaseutuelinkeinot pohjautuvat pitkään historiaan ja paikalliseen kulttuuriin. Pelkosenniemen kylille sijoittuva elinkeinotoiminta koetaan vahvaksi osaksi Pelkosenniemen monipuolista elinkeinotoimintaa. Metsä- ja porotalous tuovat työpaikkoja kunnan alueella ja porotaloudella on myös merkittävä vaikutus matkailupalveluiden tuottamisessa. Monipuolisen maanviljelyn mahdollisuudet kunnassa ovat suotuisat, viljeltävää peltopinta-alaa ja laidunalueita riittää lähiruoan tuotantoon. Monipuolinen maaseutuyrittäjyys pitää yllä vetovoimaista toimintaympäristöä, joka tarjoaa kasvun mahdollisuuksia muunmuassa kesämatkailun kehittämisen suhteen.

Teollisuuden suurhankkeet

Sodankylän olemassa olevat ja mahdolliset uudet kaivos Hankkeet sekä Kemijärven biojalostamon toteutuessaan kasvattavat kysyntää yritysten tuotteille ja palveluille. Teollisuushankkeiden arvioidaan lisäävän myös Pelkosenniemen palvelutarjonnan käyttöastetta sekä asukasmäärää, joka osaltaan kasvattaa kuluttajia palvelevien yritysten markkinoita. Tähän elinkeinopalveluissa varaudutaan mm. osallistumalla Kemijärven biojalostamon ennakointihankkeeseen. Tulevien suurhankkeiden mahdollisuuksista viestitään aktiivisesti yrityksille, jotta he osaavat ennakoida ja varautua suurhankkeiden mahdollisuuksiin.

Arktinen luonto

Arktinen luonto yhdessä paikallisten ihmisten sekä kuntataajama, matkailukeskus ja ainutlaatuiset kylät luovat yhdessä menestystekijän, joka mahdollistaa moninaisen liiketoiminnan. Arktiseen luontoon liittyy itsessään ainutlaatuista osaamista, joka näkyy paikallisten ihmisten normaalina arkielämänä. Arktinen luonto-osaaminen on tärkeä osa tätä menestystekijää.

Elinkeinostrategian toimintatavat

Viestintä ja markkinointi

- Kunta viestii alueen yritystoiminnan mahdollisuuksista ja tarjonnasta mm. House of Laplandin kautta sekä viestii kunnan elinvoimaisuudesta
- Kunnan matkailumarkkinoinnin toteuttaa ja hoitaa matkailuyhdistys
- Matkailuinfo tuotetaan yhteistyössä Metsähallituksen ja matkailuyhdistyksen kanssa
- Sisäisessä tiedonkulussa varmistetaan, että tieto kulkee yrityksistä viranhaltijoille luottamuksellisesti
- Kunnan päätöksistä viestitään aktiivisesti yritysten suuntaan

Yhteistyö

- Paikallisten yritysten kanssa tapahtuva tavoitteellinen yhdessä tekeminen ja yritysten välinen keskinäinen avoin, luottamuksellinen ja tuloksellinen yhteistyö
- Itä- Lapin kuntayhtymän elinkeinotiimi kunnan omien elinkeinopalveluiden lisänä, lisää kuntien välistä yhteistyötä ja elinvoimaisuutta. Mahdollistaa isompien yhteisten hankkeiden toteuttamisen
- Kansainvälisen yhteistyömallin ja yhteistyöverkoston ylläpitäminen ja rakentaminen

Saavutettavuus

- Pelkosenniemen kunnan saavutettavuus logistisesti pitää mahdollistaa myös jatkossa
- Pelkosenniemen joukkoliikenteen järjestäminen yhteispalveluna niin kuntalaisille kuin matkailijoille
- Kausipalveluiden saatavuus erilaisille kohderyhmille
- Toimivat tietoliikenneyhteydet ja teknologian hyödyntäminen peruspalveluissa

Elinkeinostrategian vision toteutus

Elinkeinostrategia perustuu olemassa oleviin menestystekijöihin, jotka muodostavat Pelkosenniemen kunnan elinkeinotoiminnan perustan.

Yhteiset toimintatavat mahdollistavat menestystekijöiden vahvistamisen ja hyödyntämisen niin kunnan kuin yritysten toimintaympäristön kehittämisessä.

Menestystekijöistä ja toimintatavoista on muodostettu painopisteet, joita kehittämistyössä painotetaan. Painopisteet sisältävät tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit ja seurannan.

Painopisteiden tuloksellisella toteuttamisella Pelkosenniemi saavuttaa asettamansa tahtotilan, vision.

Pelkosenniemen kunnan PESTE-analyysi

- Pelkosenniemen kunnan PESTE-analyysi on laadittu kuvaamaan kunnan tilannetta ja tulevaisuuden näkymiä suhteessa lähiympäristön muutoksiin sekä laajempiin yhteiskunnallisiin tekijöihin. Muutosvoimat on jaoteltu analyysissä poliittisiin, taloudellisiin, sosiaalisiin, teknologisiin ja ympäristömuuttujiin.
- PESTE-analyysin avulla on selvitetty Pelkosenniemen kunnan lähiympäristön ja ympäröivän yhteiskunnan kehityssuuntia.
- Analyysin pohjalta on tunnistettu elinkeinostrategian kannalta merkittävimmät lähiympäristön ja yhteiskunnan trendit ja muutokset tulevaisuudessa, jotka on huomioitu elinkeinostrategiaa laadittaessa ja sen painopisteitä määritettäessä.
- Seuraavassa on PESTE-analyysin Pelkosenniemen kunnan lähiympäristön ja yhteiskunnallisten trendien ja muutosten tarkastelu.

Pelkosenniemen kunnan PESTE-analyysi

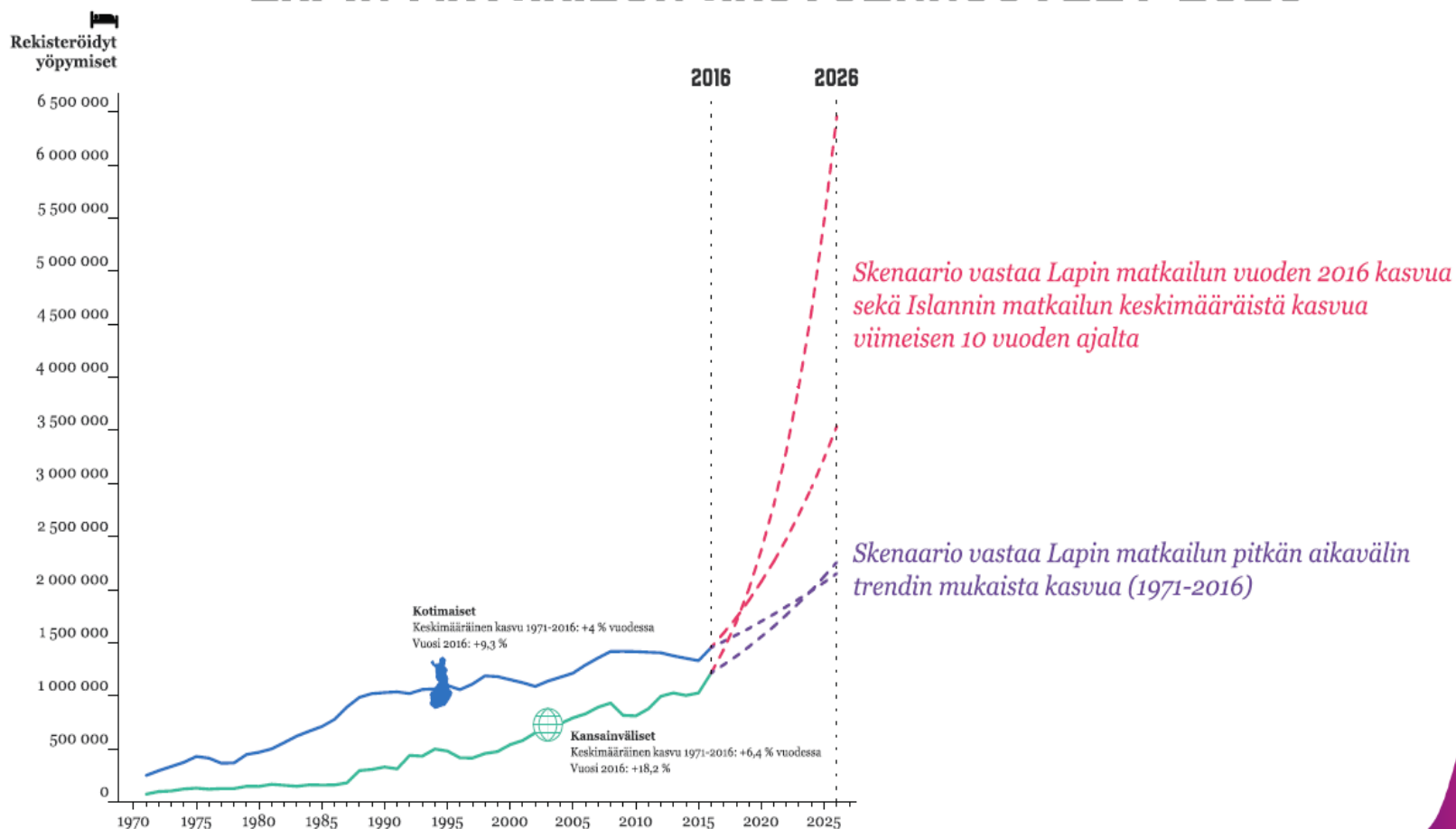
 P E S T E	Trendit / muutokset Lähiympäristön tarkastelu	Trendit / muutokset Yhteiskunnallinen tarkastelu
Poliittiset (P)	<ul style="list-style-type: none">• Maakuntaudistuksen tuomat muutokset päätöksentekoon• Alueellisen yhteistyön linjaaminen maakuntaudistuksen jälkeen• Kuntatalouden kiristyminen ja valtionosuuksien muuttuminen/väheneminen	<ul style="list-style-type: none">• Kunta- ja soteuudistus• Lakisääteisten kuntapalvelujen karsiminen• Valtion linjaus julkishallinnon byrokratian ja sääntelyn vähentämisestä• Valtion palveluiden etääntyminen ja keskittyminen
Taloudelliset (E)	<ul style="list-style-type: none">• Osaavan työvoiman saatavuuden haasteet• Työllisyyden hoito haasteena• Investointivarojen puute• Asuntojen puute työvoimalle• Resurssien vähäisyys jarruttaa infran kehittämistä	<ul style="list-style-type: none">• EU-tukien romahtaminen 2020 jälkeen• Verotuksen muutokset• Valtion ja kuntien talouden kestävyysvaje ja velkaantuminen• Valtion tehtävien siirto kuntien hoidettavaksi

Pelkosenniemen kunnan PESTE-analyysi

	Trendit / muutokset Lähiympäristön tarkastelu	Trendit / muutokset Yhteiskunnallinen tarkastelu
Sosiaaliset (S)	<ul style="list-style-type: none"> • Mahdollisuus erikoistua hoivapalveluiden ja matkailun yhdistämiseen • Elämisen edellytysten mahdollistaminen maaseudulla ja autioitumisen estäminen • Yhteisöllisyyden voimistuminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Väestön ikääntyminen koko Suomessa • Monipaikka-asumisen yleistymisen • Eriarvoistuminen • Keskittämispolitiikka • Henkisen pahoinvoinnin lisääntyminen • Tuloerojen kasvu • Reaaliaikaistuminen • Väestön muutto etelään työn perässä
Teknologiset (T)	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköisten palvelujen yleistymisen • Etätömahdollisuus hyödyttäminen • Teknologian hyödyntäminen kunta- ja yksityisissä palveluissa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sähköisten palvelujen lisääntyminen • Infran kestävyys ja puutteet haasteena
Ympäristö (E)	<ul style="list-style-type: none"> • Kansallispuisto ja luonto – Kestävä matkailu • Ekologinen rakentaminen • Kestävän kehityksen mukainen toiminta • Energiaomavaraisuus ja jätteiden hyötykäyttö 	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristösäännösten tiukentuminen • Rakennusmääräyksiin tulevat muutokset • Ilmastonmuutos, koillisväylän avautuminen • Ympäristösuojelujärjestöjen roolin kasvu

Arktinen luonto-osaaminen

LAPIN MATKAILUN KASVUENNUSTEET 2026

Vuosien 1992-1993 aikana tapahtuneesta tilastointitavan muutoksesta johtuen ennen vuotta 1995 tuotetut yöpymistilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia sen jälkeen tuotettuja kanssa. Leirintäalueet lisättiin tilastoitiin vuonna 1986 ja lomakylät vuonna 1993. Ennen vuotta 1993 kaikki majoitustarjoajat kuuluivat tilastoinnin piiriin. Vuosien 1993-2011 aikana yli 10 vuoteen yksiköt on rekisteröity. lähtien yli 20 vuoteen yksiköt on rekisteröity.

Rekisteröimättömien yöpymisten osuus Lapissa on tällä hetkellä jopa 2/3 kokonaisyöpymistä. Tätä arvioita ei ole lisätty skenaariotarkasteluihin.

Työpäikkojen ja matkailukysynnän määrä on arvioitu olettaen, että asiakaskohtainen kulutus ja työllistävää vaikutusta matkailijoiden määrään samana.

Lähde: Tilastokeskus

Kuva: Kiila Consulting

Arktisen luonto-osaamisen nykytilan ja tavoitetilan kuvaus

Nykytilan kuvaus

Kunnan elinkeinotoiminnan tulo perustuu suurelta osin matkailuun. Arktisuus ja luonto ovat ”luonnonvaroja”, joiden varaan matkailuyritystoiminta ja –palvelut perustuvat. Arktisuuteen ja luontoon kohdistuvien palvelujen kysyntä kuitenkin kasvaa, mikä näkyy mm. siten, että erilaisille lisäpalveluille olisi kysyntää.

Arktinen luonto-osaaminen yhdessä kansallispuiston, pyhätunturin alueen yritysten sekä kulttuurikylien kanssa luovat edellytyksiä myös ympärivuotisten matkailupalveluiden kehittämisen. Kesämatkailu on käynnistymässä ja sitä tulee kehittää niin Pyhätunturin kuin kylienkin alueella. Alueen omaleimaisuutta tulee korostaa suhteessa muihin matkailupaikkakuntiin, monipuolisena, mukavan pienenä, rauhallisena ja luonnonmukaisena .

Arktisen luonto-osaamisen nykytilan ja tavoitetilan kuvaus

Tavoitetilan kuvaus

Arktinen luonto (hiljaisuus, puhtaus, revontulet, yötön yö, lumi ja jää) on tuotteistettu ja paketoitu lumettoman ja lumiajan palveluiksi. Lumettoman ajan matkailun kehittämistyötä tehdään pitkäjänteisesti ja systemaattisesti. Matkailupalveluiden tuottajat ovat selkeästi profiloituneet lumettomalle ja lumiajalle. Palvelukokonaisuudet on kohdennettu eri asiakassegmenteille. Kunta voi toimintaympäristöä kehittämällä mahdollistaa yritysten kasvun ja tuotteiden kehittämisen. Matkailun ennustetaan kasvavan vuoteen 2026 mennessä jopa nelinkertaiseksi mikäli nykyinen kasvuvauhti jatkuu. Varovaisemman ennusteen mukaan matkailu kaksinkertaistuu, jolloin se seuraa viimeisen kymmenen vuoden trendiä. Matkailua kehittämällä kunta voidaan samassa ajassa saada muuttovoittoiseksi, joka kehittää myös kunnan taloutta. Matkailu on tärkeä osa koko kunnan elinvoimaa.

Matkailuyritykset ja kylien yritykset tekevät yhteistyössä uusia tuotteita kesä- ja talvimatkailuun. Talven osalta lisätään kansainvälisten matkailijoiden osuutta kotimaisia asiakkaita unohtamatta. Kasvu tehdään yhdessä kestävän matkailun ja kestävän kehityksen periaatteita vaalien, yhdessä ja pitkäjänteisesti. Kunta auttaa yrityksiä yritysryhmähankkeissa, investoinneissa ja muussa kehittämisessä elinkeinopalveluiden ja teknisten palveluiden muodossa. Elinkeinoja tukeva päätöksenteko mahdollistaa kunnan elinvoiman kehittämisen. Perinteisten maaseutuelinkeinojen ylläpitäminen mahdollistaa myös matkailutuotteiden kehittämisen esim. paikalliset ruokatuotteet, kalastustuotteet jne.. Tärkeää onkin pitää kalastus, metsästys, marjastus yms. luonnontaitoja alueella vahvoina.

Arktinen luonto-osaaminen

heikkoudet ja vahvuudet, mahdollisuudet ja uhat

Edistää tavoitteiden saavuttamista

Vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista

Sisäinen lähde
(organisaatio)

Vahvuudet (S)

- Luontainen vahvuus alueella – paljon hyödyntämättömiä voimavaroja
- Aitous, luonnonmukaisuus, ystävällisyys
- Vahva ja toimiva matkailuyhdistys
- Yrittäjien järjestäytymisaste on korkea
- Aktiivisten yritysten välinen keskinäinen yhteistyö
- Lumiajan matkailupalvelut
- Voimakkaasti kasvaneet investoinnit Pyhän alueella
- Matkailussa kova kasvuhalu ja kansainvälistyminen

Heikkoudet (W)

- Lumettoman ajan palvelujen tuotteistaminen
- Lumettoman ajan matkailupalveluiden vähäisyys
- Korkealaatuisten tuotteiden ja palvelujen vähäisyys
- Yritykset eivät ole profiloituneet lumettomalle ajalle
- Kylissä vähän yrittäjiä, potentiaali vähällä käytöllä
- Sesonkityöntekijät eivät jää alueelle pysyvästi
- Kunnan taloudelliset resurssit
- Ikärakenne kunnassa

Ulkoinen lähde
(ympäristö)

Mahdollisuudet (O)

- Yhteistyö Metsähallituksen kanssa
- Uudet investoinnit ja lisätyöpaikat
- Kesämatkailun kehittäminen ja kestävä matkailun kehittäminen
- Kyliin uusia matkailutuotteita ja uusia yrittäjiä
- Kestävä kehitys koko kunnassa
- Kansainvälistyminen
- Ympärivuotiset työpaikat, pysyvä asuminen ja uudet kuntalaiset

Uhat (T)

- Yhteyksien (lento, juna, linja-auto) supistuminen
- Kiristynyt kilpailu muiden matkailukohteiden kesken
- Talouden globaalitilanne ei houkuttele investointeihin
- Ilmaston muutos ja ennakoitavuus
- Matkailun voimakas kausiluontoisuus jarruttaa uusinvestointeja
- Kaavoitus ja lupajärjestelmän hitaus
- Kunnan päättäjien ja yrittäjien yhteyden puuttuminen

Arktinen luonto-osaaminen, matkailun kehittäminen

(+palvelut, kylät ja vaikutukset koko kuntaan.)

Tavoitteet

- Paikalliset yritykset ovat tuotteistaneet arktisen luonnon (hiljaisuus, puhtaus, revontulet, yötön yö, lumi ja jää, kulttuuri ja tarinat) osaksi oman liiketoimintansa lumettoman ja lumiajan palveluita ja myös natura-alueita hyödynnetään matkailussa.
- Matkailijan kokonaispalveluelämyksen kehittäminen palvelumuotoilun avulla ja esim. aittakuruun ollaan tuotteistettu uusia tuotteita ja tapahtumia.
- Pyhätunturille ja kyliin on tullut uusia tuotteita sekä uusia yrittäjiä, työntekijöitä ja asukkaita
- Paikallisten ihmisten osaamisen hyödyntäminen osana matkailupalvelutuotantoa

Ensisijaiset toimenpiteet

Toimenpiteet, mitä ja miksi	Vastuutaho	Aikataulu
Yritysryhmähanke. Hankkeella editetään uusien kansainvälisten matkanjärjestäjien saapumista alueelle.	Yrittäjät, Elinkeinokoordinaattori	2018 – 2021
Pyhän yrittäjien yhteinen kasvustrategia, jolla saadaan yhteinen päämäärä ja tavoitteet sekä toimenpiteet niiden saavuttamiseksi	Yrittäjät, elinkeinokoordinaattori	2019 – 2023
Itä-Lapin kesämatkailun kehittämishanke, jolla kasvaa kesälle Väri -hanke, huippututkimuksen tulokset ytitysten käyttöön	Yrittäjät, Elinkeinokoordinaattori	2018 – 2022
Keskeisten infrojen ylläpitäminen, pysyvän asumisen mahdollistaminen sekä kesämatkailua tukevan infran ylläpitäminen ja kehittäminen	Tekniset palvelut Kunnan päättäjät elinkeinokoordinaattori	2019 – 2023

Yritysten tuloksellinen toimintaympäristön nykytilan ja tavoitetilan kuvaus

Nykytilan kuvaus

Yritysten tuloksellisella toimintaympäristöllä käsitetään Pyhä-Luoston matkailualueetta, kyliä, kuntakeskuksen aluetta sekä toimivia maa- ja porotalouselinkeinojen harjoittajia sekä muita toimialoja. Yksittäisenä toimialana matkailu on suurin ja työllistää saman verran kuin muut toimialat yhteensä. Matkailu ja muut toimialat ovatkin kunnassa läheisessä synergiassa, jota voidaan tehostaa.

Olemassa oleville yritysten kasvulle ja kehitykselle tulisi luoda edellytyksiä ja avata mahdollisuuksia. Yritykset tarvitsevat kuntaa kumppaninaan infran ja peruspalveluiden muodossa sekä kasvun ja kannattavuuden aikaansaamiseksi. Kunta puolestaan tarvitsee yrityksiä ja niiden työpaikkoja, jotta saadaan kuntaan uusia asukkaita, työntekijöitä ja veronmaksajia. Maataloudessa piilee hyödyntämätöntä potentiaalia mm. kylämatkailun ja alueellisten arvoketjujen rakentamisessa sekä alkutuotannon toimintaedellytysten vahvistamisessa. Lähialueen suurhankkeet luovat omia mahdollisuuksiaan, jotka tulee myös huomioida. Maankäytöllä ja kaavoituksella on erityisen suuri merkitys kunnan toimintakentässä ja poliittisella päätöksenteolla voidaan merkittävästi auttaa elinvoiman kehittymistä.

Yritysten tuloksellinen toimintaympäristön nykytilan ja tavoitetilan kuvaus

Tavoitetilan kuvaus

Kunnan elinkeinopalvelujen toimintamallissa on huomioitu eri kehitysvaiheissa olevien yritysten tarvitsema tuki. Perustason yritysneuvonnassa tukeudutaan omaan henkilöresurssiin sekä hyödynnetään kuntayhteistyötä, Ely-keskusken, Leaderin ja ProAgrian resursseja. Täten pystytään tehokkaasti hyödyntämään verkostoja ja ulkopuolisia asiantuntijoita yritysten kehittämisen tukena. Kunta toimii verkottajana eri sidosryhmien välillä. Elinkeinopalvelut toimii mukana Itä-Lapin kuntayhtymän hankkeiden kehittämisessä, hakemisessa ja toimeenpanossa. Omilla hankkeilla pyritään selättämään elinkeinoelämän pullonkauloja ja mahdollistetaan alueen monipuolistuminen. Vahvistetaan hankkeilla yritysten ja kylien identiteettiä, luodaan uusia aitoja paikallisia tuotteita ja palveluita joilla vastataan markkinoiden kysyntään. Levitetään matkailun aluevaikutuksia näin koko kunnan alueella. Samalla markkinoidaan tuloksia ja onnistumisia ulospäin esim.HOL:n avulla. Näin saadaan kuntaan uusia yrityksiä ja asukkaita -> lisätään kunnan elinvoimaa. Vahvistetaan alkutuotannon toimintaedellytyksiä, kartoitetaan ja rakennetaan arvoketjut kuntoon. Elinkeino toiminnan ilmastovaikutusten arviointi. Tavoitteena matkailijoille tarjottavat kompensointiratkaisut, jotka mahdollistavat myös pienyritystoiminnan.

Yritysten tuloksellinen toimintaympäristö

heikkoudet ja vahvuudet, mahdollisuudet ja uhat

Edistää tavoitteiden saavuttamista

Vaikeuttaa tavoitteiden saavuttamista

Sisäinen lähde
(organisaatio)

Vahvuudet (S)

- Hyvät verkostot ja vaikutuskanavat myös kansainvälisesti
- Luonto, Pyhätunturi, Kansallispuisto, Kulttuurikylät
- Yritysten järjestäytymisaste on korkea
- Pienet yritykset tuntevat toisensa ja tekevät yhteistyötä
- Yrityksillä hyvä positiivinen kasvuvire päällä
- Kohtuullisen paljon investointeja tullut ja lisää tulee
- Maa- ja porotalouden tukipalvelut pystytään tuottamaan hyvin
- Kaavoituksen joustavuus ja tonttitarjonta

Heikkoudet (W)

- Väestön ikärakenne luo haasteen
- Tuotteistamis- ja jatkojalostusosaaminen
- Pysyvän asumisen esim. kohtuuhintaisten rivitalojen puute estää kuntaan muuttoa
- Pienet yritykset, pieni kunta -rajalliset resurssit
- Paikallisten yritysten huomioiminen päätöksenteossa

Ulkoinen lähde
(ympäristö)

Mahdollisuudet (O)

- Lähialueen suurhankkeet
- Kuntayhteistyön ja ELY:n, Leaderin jne.. resurssien hyödyntäminen
- Asiantuntemuksen täsmähankinnat verkostolta ja ulkopuolisilta asiantuntijoilta
- Matkailun merkittävä kasvu, kv-osuudessa paljon kasvuvaraa
- Kesämatkailun , kylämatkailun ja alkutuotannon jalostamisessa paljon potentiaalia

Uhat (T)

- Valtiohallinnon palveluiden etäännyminen paikallisesta arjesta
- Valtion linjaukset (mm. verotus)
- Kuntatalouden resurssien niukkuus
- Globaalin talouden kehitys
- Osaavan työvoiman saatavuus
- Vähenevät tukirahat
- Pienenevät valtionosuudet, kuihtuva maaseutu, ikääntyvä väestö ja lapin muuttotappio

Yritysten tuloksellinen toimintaympäristö

Ensisijaiset tavoitteet

- Uusien kuntalaisten, yritysten ja työntekijöiden löytäminen
- Hyödynnetään suurhankkeita ja edistetään paikallisten tuotteiden ja palveluiden kysyntää. Matkailun levittäminen kylien yrityksiin. Kesä- ja kylämatkailun kehittäminen yhteistyössä verkostomaisesti.
- Kuntayhteistyön, verkoston ja ulkopuolisten asiantuntijoiden sekä ELY-keskuksen ja muiden sidosryhmien resurssien kattavampi hyödyntäminen yritysneuvonnassa ja yritysten liiketoiminnan kehittämisen tukena
- Kunnan päätöksenteossa huomioidaan vaikutukset paikallisiin yrityksiin

Ensisijaiset toimenpiteet

Toimenpiteet, mitä ja miksi	Vastuutaho	Aikataulu
Kylämatkailun kehittäminen mm. hankkeilla. Tarinakylät - hankkeen materiaalin hyödyntäminen, jotta saadaan kulttuurimatkailijat kyliin. Alkutuotannon toimintaedellytysten kartoitus ja parantaminen	Kylät, yritykset, elinkeinokoordinaattori	2018 - 2019 ->
Osta Paikallista -hankeessa kehitetään ja mahdollistetaan paikallisten tuotteiden ostamista alueen sisällä. Keskeisten infrojen ylläpitäminen	Elinkeinokoordinaattori, Kylät, yritykset	2018 - 2019->
Forest in hankkeessa vaikuttaminen, viestintä ja tiedonvälitys. Vaikutukset koko kuntaan ja toimialoihin.	Elinkeinokoordinaattori, yritykset	2018 - 2022
Kunnan hankinnoista tiedottaminen ja pienhankintaohjeet	Kunnanvaltuusto	2019->

Yritysten tuloksellinen toimintaympäristö

Täydentävät tavoitteet

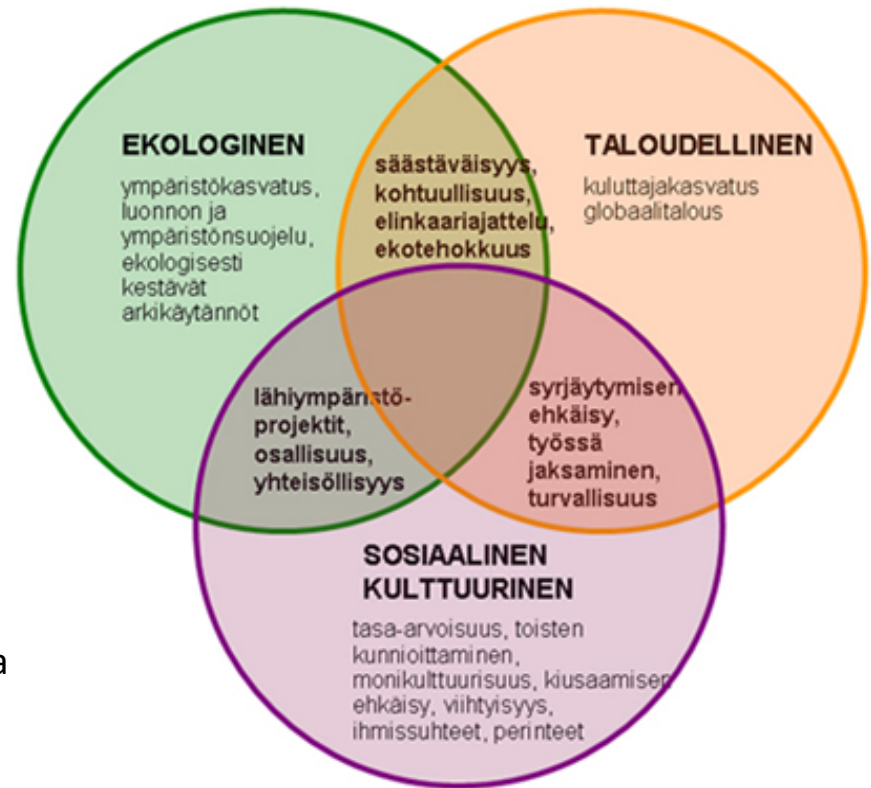
- Kunta toimii aktiivisena verkottajana ja vaikuttajana eri sidosryhmien kesken
- Maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta toteutetaan sekä palveluinfraa kehitetään valtuuston linjausten ja toimintaympäristön tarpeiden mukaisesti, nopeasti, taloudellisesti ja tehokkaasti.

Täydentävät toimenpiteet

Toimenpiteet	Vastuutaho	Aikataulu
Keskeisten sidosryhmien tunnistaminen ja säännöllinen tapaaminen	Kunnanjohtaja, elinkeinokoordinaattori	Jatkuvaa
Uusia hankkeiden omaehtoista tekemistä tuetaan ja kannustetaan mm. puskurirahan avulla	Elinkeinokoordinaattori	Jatkuvaa
Maankäytön ja kaavoituksen riittävä resurssointi	Kunnanvaltuusto	Jatkuvaa
Palveluinfra vastaa elinkeinojen kehittämisen tarpeisiin	Kunnanvaltuusto	Jatkuvaa
Palvelusetelin käytön monipuolistaminen	Kunnanvaltuusto Hyvinvointiosasto	Jatkuvaa

Elinkeinostrategian seuranta

- Kunnassa toteutetaan hankkeita, joiden tavoitteena on kunnan elinvoiman parantaminen. Tarpeet hankkeille nousevat yritysten ja yhdistysten tarpeista
- Kunnan hankkeita toteutetaan viereisiä kestävän kehityksen periaatteet huomioiden
- Kunnan elinkeinokoordinaattori auttaa ja neuvoo yrityksiä mm. kehittämis- ja investointihankkeissa
- Tavoitteena on lisätä kunnassa toimivien yritysten määrää, menestystä ja kehittää niiden toimintaa, tämä tapahtuu yhteistyöllä kunnan ja yritysten kesken
- Kunnan toiminta tulee olemaan läpinäkyvää ja avointa
- Yritysten ja kuntalaisten on helppo tulla myös jatkossa kunnan virkamiesten ja päättäjien luo

Kestävän kehityksen ulottuvuudet Kuva: Suomen ympäristöopisto SYKLI

Elinkeinostrategian seuranta

- Pelkosenniemen kunnan elinkeinostrategian toimenpiteiden aikajänne on 2019-2023
- Strategian tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden päivitystyö toteutetaan 2022
- Kunnanvaltuusto käy strategian linjaukset läpi ja tarkastelee strategian toteutumista itsearviointin kautta talousarvion valmistelun yhteydessä
- Elinkeinostrategian tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä
- Kunnanjohtaja raportoi strategian toteutumisesta kunnanhallitukselle puolivuositain.
- Strategisten tavoitteiden toteuttaminen liittyy kunnanjohtajan ja elinkeinokoordinaattorin operatiiviseen toimintaan
- Elinkeinostrategian toteutumisen ohella kunnassa seurataan mm. kuntien avainlukuja: väkiluku, väkiluvun muutos%, työllisyysaste%, työvoiman määrä, alueella olevien työpaikkojen määrä, alkutuotannon työpaikkojen osuus%, jalostuksen työpaikkojen osuus %, palvelujen työpaikkojen osuus %, vuosikate, lainakanta, kiinteistö- ja yhteisöverokertymä, matkailijoiden yöpymiset jne..